

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Psihopedagogie Specială
1.4 Domeniul de studii	Științe ale Educației
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Management, consiliere și asistență psihopedagogică în instituțiilor incluzive/ Consilier Școlar, Consilier învățământ, Consilier orientare privind cariera, Expert învățământ, Inspector Școlar, Director de proiect, Director unitate de învățământ, Designer instrucțional, Cercetător în psihopedagogie specială, Asistent de cercetare în psihopedagogia specială

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Consilierea și psihoterapia persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestora / PMR 2219						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. Univ. Dr. Carmen Costea-Bărluțiu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. Univ. Dr. Carmen Costea-Bărluțiu						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					6
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					83
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<p>Este indicată, dar nu obligatorie, parcurgerea disciplinelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psihologia generală și a personalității • Introducere în psihiatrie/ Psihologia clinică a persoanelor cu dizabilități • Psihopedagogia tulburărilor emoționale și comportamentale • Consilierea familiei și a persoanelor cu dizabilități
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea metodelor de evaluare a tulburărilor clinice la copii, tineri, adulți și a dificultăților la nivelul sistemului familial (scale, interviuri, observația) • Construcția de interviuri semi-structurate pentru evaluarea funcționării psihice a persoanelor cu și fără dizabilități și a familiilor acestora

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none">• Videoproiector• Laptop
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none">• Boxe• Imprimantă

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none">• Consiliere, orientare și asistență psiho-pedagogică a diverselor categorii de persoane/ grupuri educaționale (copii/ elevi cu și fără dizabilități, familii, profesori, angajați etc.);• Consiliere și asistență a părinților copiilor aflați în situație de criză, respectiv dificultate, datorate dizabilităților și/ sau bolilor cronice înnăscute sau dobândite;• Auto-analiză, auto-reflecție în raport cu propria practică, respectiv auto-cunoaștere și auto-îngrijire în vederea prevenirii stresului profesional și a epuizării profesionale;• Cercetare în domeniul consilierii și asistenței psihopedagogice, respectiv psihologia clinică a persoanelor cu dizabilități;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">• Aplicarea principiilor și a normelor de deontologie profesională fundamentate pe opțiuni valorice explicite în relație cu drepturile și demnitatea persoanelor cu dizabilități.• Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din domeniu

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none">• Analiza unor modele teoretice validate empiric, metode și strategii de intervenție în consilierea și psihoterapia persoanelor cu și fără dizabilități și a familiilor acestora
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">• Decelarea specificului intervențiilor psihoterapeutice și de consiliere cu persoanele cu dizabilități și familiile acestora;• Identificarea temelor și problematicii specifice consilierii, respectiv psihoterapiei în cazul persoanelor cu diferite dizabilități;• Definierea rolului relației terapeutice în eficiența intervenției terapeutice și stabilirea criteriilor relației terapeutice ca relație de atașament;• Operaționalizarea conceptelor fundamentale ale terapiilor sistemice de cuplu și familie, respectiv discutarea relevanței acestora în cazul intervenției cu familii ale persoanelor cu dizabilități;• Ancorarea relevanței comunicării și narativelor în procesul de consiliere și psihoterapie, respectiv stabilirea specificului acestuia cu persoane cu dizabilități și familiile acestora;• Analiza critică a unor programe terapeutice bazate pe atașament, a unor modele creative, experiențiale, respectiv a unor modele bazate pe antrenarea relaxării (training autogen, hipnoză, mindfulness) în contextul problematicii complexe a persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora;• Conturarea rolului eticii și deontologiei profesionale, a procesului de formare și de supervizare/ intervizare în contextul profesiei de consilier și psihoterapeut, precum și a auto-cunoașterii și auto-îngrijirii profesionistului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Consilierea și psihoterapia – definiții, delimitări conceptuale. Mituri și prejudecăți referitoare la consilierea și psihoterapia persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestora.	prelegerea brainstorming-ul	Recapitulare a unor concepte, modele
2. Orientări teoretice și modele în consiliere și psihoterapie. Relevanța practicii bazate pe dovezi empirice.	prelegerea exercițiul	
3. Relația consilier/ psihoterapeut – client cu dizabilități ca relație de atașament.	prelegerea demonstrația exercițiul	
4. Terapia sistemică de cuplu și familie: rolul familiei ca resursă și/ sau obstacol în intervenție.	prelegerea expunerea explicația	
5. Problemele familiilor cu un membru cu dizabilități, în viziunea terapiilor sistemice. Modele de intervenție specifice pentru abordarea acestora.	prelegerea brainstorming-ul exercițiul	
6. Terapia narativă: rolul comunicării în structurarea scenariilor despre probleme.	prelegerea	Auto-reflecție
7. Prelucrarea doliului și pierderii în familiile copiilor cu diferite dizabilități.	prelegerea dezbaterea	
8. Programe terapeutice bazate pe atașament.	prelegerea	Auto-evaluarea atașamentului
9. Resurse și factori de reziliență la persoanele cu dizabilități și familiile acestora. Modalități de intervenție.	prelegerea exercițiul	
10. Caracteristici protective în familie (coeziunea, robustețea, suportul) și întărirea acestora.	prelegerea brainstorming-ul	
11. Hipnoterapia ca intervenție multimodală utilă în intervenția individuală și familială la persoane cu diferite dizabilități.	prelegerea brainstorming-ul	
12. Terapii creative (muzica, dansul, mișcarea, teatrul, arta) și utilitatea acestora în exprimarea emoțiilor – rol în consiliere și psihoterapie.	prelegerea exercițiul	Analiză vignete de caz
13. Terapia cognitiv-comportamentală și evoluția acesteia în perioada recentă. Terapia bazată pe acceptare și angajament (ACT).	dezbaterea exercițiul	
14. Încheierea procesului terapeutic și relația terapeutică după încheierea acestuia.	dezbaterea brainstorming-ul	

Bibliografie

- Blaska, J.K. (1998). Cyclical Grieving: Reoccurring Emotions Experienced by Parents Who Have Children with Disabilities, în *Information Analyses, Reports, Research*, 143, p. 3-18;
- Brassard, A., Johnson, S.M. (2016). Couple and Family Therapy: An Attachment Perspective, în Cassidy, J., Shaver, P.R. (eds.). *Handbook of Attachment. Theory, Research, and Clinical Applications*, The Guilford Press, New York;
- Carr, A. (2006). *Family Therapy. Concepts, Process and Practice*, 2nd ed., John Wiley&Sons, Ltd., Chichester;
- Chaplin, E., Paschos, D., O'Hara, J. (2010). The specialist mental health model and other services in a changing environment, în Bouras, N., Holt, G. (eds.). *Mental Health Services for Adults with Intellectual*

Disability. Strategies and Solutions, Psychology Press, Hove;

- Costea-Bărluțiu, C. (2011). Atașamentul și starea de bine psihologică la vârsta adultă: asocierea cu stima de sine și singurătatea, în Milcu, M., Brate, A. (coord.), *Cercetări aplicative în educație, sănătate și științele sociale*, ed. Universitară, București, volumul conferinței Cercetarea modernă în psihologie: direcții și perspective, Sibiu, 3-5 iunie 2011;
- Costea-Bărluțiu, C. (2015) Elemente de consiliere psihologică și psihoterapie a persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestora, în Roșan, A. (coord.) *Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție*. Iași. Editura Polirom, p. 525-562;
- Curle, C., Bradford, J., Thompson, J., Cawthron, P. (2005). User's Views of a Group Therapy Intervention for Chronically Ill or Disabled Children and Their Parents: Towards a Meaningful Assessment of Therapeutic Effectiveness, în *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 10(4), p. 509-527;
- Dafinoiu, I. (2001). *Elemente de psihoterapie integrativă*, Ed. Polirom, Iași;
- David, D. (1998). *Psihoterapie și Hipnoterapie cognitiv-comportamentală*, Ed. Risoprint, Cluj;
- David, D. (2006). *Psihologie și Clinică și Psihoterapie Fundamente*, Ed. Polirom, Iași;
- DeKlyen, M., Greenberg, M.T. (2016). Attachment and Psychopathology în Childhood, în Cassidy, J., Shaver, P.R. (eds.). *Handbook of Attachment. Theory, Research, and Clinical Applications*, The Guilford Press, New York;
- Eikeseth, S., Smith, T., Jahr, E., Eldevik, S. (2007). Outcome for Children with Autism who Began Intensive Behavioral Treatment Between Ages 4 and 7: A Comparison Controlled Study, în *Behav Modif*, 31, p. 264-278;
- Fidell, B. (2000). Exploring the use of family therapy with adults with a learning disability, în *Journal of Family Therapy*, 22, p. 308-323;
- Hayes, S.C., Smith, S. (2013). *Noua terapie prin acceptare și angajament*, Iași: Polirom;
- Jolivetter, K., Gallagher, P.A., Morrier, M.J., Lambert, R. (2008). Preventing Problem Behaviors in Young Children with Disabilities, în *Exceptionality*, 16(2), p. 78-92;
- Lambert, M.J., Simon, W. (2008). The Therapeutic Relationship: Central and Essential in Psychotherapy Outcome, în Hick, S.F., Bien, T. (eds.). *Mindfulness and the Therapeutic Relationship*, The Guilford Press, New York;
- Lloyd, H., Dallos, R. (2006). Solution-focused Brief Therapy with Families Who Have a Child with Intellectual Disabilities: A Description of the Content of Initial Sessions and the Process, în *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 11(3), p. 367-386;
- Nichols, M.P., Schwartz, R.C. (2004). *Terapia de familie. Concepte și metode*, Ed. Asociației Bucureștene de Terapia Familiei;
- Norcross, J.C. (2002). *Psychotherapy Relationships That Work*, Oxford University Press;
- Pickard, M., Akinsola, T. (2010). The association between psychopathology and intellectual disability, în Bouras, N., Holt, G. (eds.). *Mental Health Services for Adults with Intellectual Disability. Strategies and Solutions*, Psychology Press, Hove;
- Ramisch, J.L., Franklin, D. (2008). Families with a Member with Mental Retardation and the Ethical Implications of Therapeutic Treatment by Marriage and Family Therapists, în *The American Journal of Family Therapy*, 36, p. 312-322;
- Șkolka, E. (2002): Aspecte ale viziunii și tehnicilor psihoterapiilor familiale relativ la eficientizarea intervențiilor terapeutice, în Druțu, I. (coord.). *Studii și cercetări în Psihopedagogia Aplicată*, Presa Universitară Clujeană;
- Vargha, J.L. (2005). Psihoterapiile dinamice de scurtă durată, în Dafinoiu, I. și Vargha, J.L. (eds.). *Psihoterapii scurte. Strategii, metode, tehnici*, Ed. Polirom, Iași;
- Williford, A.P., Carter, L.M., Pianta, R.C. (2016). Attachment and School Readiness, în Cassidy, J., Shaver, P.R. (eds.). *Handbook of Attachment. Theory, Research, and Clinical Applications*, The Guilford Press, New York;

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Probleme psihologice ale persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora.	dezbaterea	
2. Contractul terapeutic: componente și relevanță.	exercițiul studiul de caz	
3. Utilizarea sinelui terapeutului ca resursă și instrument în intervenția de consiliere și psihoterapie. Dezvoltarea personală, auto-cunoașterea și auto-reflecția ca elemente ale îngrijirii personale și funcționării optime în profesie.	explicația exercițiul studiul de caz	Auto-reflecție Exerciții experiențiale
4. Cauzalitatea circulară – rol în depatologizarea membrilor familiei și deschiderea de noi oportunități de vindecare și schimbare pentru familie.	exercițiul studiul de caz	
5. Elementele fundamentale ale terapiilor sistemice în cazuri concrete.	exercițiul studiul de caz	Utilizarea unor vignete de cazuri
6. Scopuri și tehnici ale terapiilor narative.	jocul de rol	
7. Stadiile procesului de doliu și modalități de intervenție în fiecare dintre acestea.	exercițiul	Auto-reflecție
8. Atașamentul și rolul acestuia în dezvoltare și în învățare la copilul cu dizabilități.	exercițiul	Auto-evaluarea atașamentului
9. Optimismul, speranța, curajul și rolul acestora în acceptarea copilului cu dizabilități. Creșterea rezilienței familiei.	exercițiul studiul de caz	
10. Starea de bine a familiei și modalități de menținere a acesteia.	discuția în triade	
11. Acceptarea și mindfulness ca practici cotidiene utile în prevenirea recăderilor și a menținerii sănătății psihice.	exercițiul studiul de caz	Exercițiul experiențial
12. Tehnici creative cu aplicare la persoanele cu dizabilități și familiile acestora.	exercițiul	
13. Tehnici specifice ACT în vederea promovării acceptării și recunoștinței, cu rol de întărire a schimbărilor pozitive.	exercițiul	Auto-reflecție
14. Etica procesului terapeutic – principii și aplicații ale acestora.	dezbaterea	Auto-cunoaștere

Bibliografie

- Arthur, A.A. (2003). The emotional lives of people with learning disability, în *British Journal of Learning Disabilities*, 31, p. 25-30;
- Berlin, L.J., Zeanah, C.H., Lieberman, A.F. (2016). Prevention and Intervention Programs to Support Early Attachment Security: A Move to the Level of the Community, în Cassidy, J., Shaver, P.R. (eds.). *Handbook of Attachment. Theory, Research, and Clinical Applications*, The Guilford Press, New York;
- Burns, G.W. (2005). *101 Healing Stories for Kids and Teens*, John Wiley and Sons, New Jersey;
- Case, C. (2005). The mermaid: moving towards reality after trauma, în *Journal of Child Psychotherapy*, 31(3), p. 335-351;
- Casement, P. (1990). *Further Learning from the Patient*, Tavistock/ Routledge, London;
- Corbett, A. (2009). Words as a second language: The psychotherapeutic challenge of severe intellectual disability, în Cottis, T. (ed.). *Intellectual Disability, Trauma and Psychotherapy*, Routledge, London;
- Costea-Bărluțiu, C. (2015). Configurația sistemului familial în funcție de distanțele emoționale dintre membrii familiei înainte și după nașterea unui copil: rolul stilului de atașament, în *Studii și cercetări din domeniul științelor socio-umane*, vol 28, Ed. Limes&Argonaut, Cluj-Napoca, p. 257-286;
- Cottis, T. (2009). Life support or intensive care? Endings and outcomes in psychotherapy for people with intellectual disability, în Cottis, T. (ed.). *Intellectual Disability, Trauma and Psychotherapy*, Routledge,

London;

- Coughlin Della Selva, P. (2006). Emotional Processing in the treatment of Psychosomatic Disorders, în *Journal of Clinical Psychology: In Session*, 62(5), p. 539-550;
- Davis, T.E., Kurtz, P.F., Gardner, A.W., Carman, N.B. (2007). Cognitive-behavioral treatment for specific phobias with a child demonstrating severe problem behavior and developmental delays, în *Research in Developmental Disabilities*, 28, p. 546-558;
- Edenborough, R. (2002). *Effective Interviewing: A Handbook of Skills and Techniques*, Kogan Page, London;
- Flynn, A., Gravestock, S. (2010). Assessment, diagnosis and rating instruments, în Bouras, N., Holt, G. (eds.). *Mental Health Services for Adults with Intellectual Disability. Strategies and Solutions*, Psychology Press, Hove;
- Gehart, D.R., Tuttle, A.R. (2003). *Theory-Based Treatment Planning for Marriage and Family Therapists*, Brooks/ Cole, CENGAGE Learning, Belmont;
- Gelso, C.J.; Hayes, J.A. (2002). The Management of Contratransference, în Norcross, J.C. (ed.). *Psychotherapy Relationship that Work*, Oxford University Press;
- Hick, S.F. (2008). Cultivating Therapeutic Relationships: The Role of Mindfulness, în Hick, S.F., Bien, T. (eds.). *Mindfulness and the Therapeutic Relationship*, The Guilford Press, New York;
- Mirow, R. (2008). 'Going Cognitive': CBT for people with learning disabilities, în *Learning Disability Practice*, 11(8), p. 34-38;
- O'Connor, H. (2001). Will we grow out of it? A psychotherapy group for people with learning disabilities, în *Psychodynamic Counselling*, 7(3), p. 297-314;
- O'Driscoll, D. (2009). Psychotherapy and intellectual disability: A historical view, Cottis, T. (ed.). *Intellectual Disability, Trauma and Psychotherapy*, Routledge, London;
- Pattison, S. (2005). Making a difference for young people with learning disabilities: A model for inclusive counselling practice, în *Counselling and Psychotherapy Research*, 5(2), p. 120-130;
- Rosen, S. (2008). *Vocea mea te va însoți. Povestiri didactice de Milton H. Erickson*, Ed. Curtea Veche, București;
- Shechtman, Z., Pastor, R. (2005). Cognitive-Behavioral and Humanistic Group Treatment for Children With Learning Disabilities: A Comparison of Outcomes and Process, în *Journal of Counseling Psychology*, 52(3), p. 322-336;
- Taylor, R.R. (2006). *Cognitive Behavioral Therapy for Chronic Illness and Disability*, Springer, Chicago;
- Thomă, H., Kächele, H. (2000). *Tratat de psihanaliză contemporană*. Vol II, Ed. Trei, Iași;
- Upton, J. (2009). When words are not enough: Creative therapeutic approaches, în Cottis, T. (ed.). *Intellectual Disability, Trauma and Psychotherapy*, Routledge, London;
- Vargha, J.L. (2003). *Hipnoza Clinică*, Ed. Polirom, Iași.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității academice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul și seminarul abordează atât cunoștințe din sfera procesului de consiliere/ psihoterapie, în general, cât și intervenții care vizează persoanele cu dizabilități, persoane în situații de viață speciale, și familiile acestora. Disciplina vizează, pe de o parte, abilitarea masteranzilor pentru a recunoaște în propria practică eventualele persoane care necesită intervenție psihoterapeutică, pe de altă parte urmărește oferirea deschiderii spre formarea în psihoterapie. Cursul asigură legătura dintre teorie și practică, prin focalizarea asupra intervențiilor validate empiric și abordarea psihoterapiei din perspectivă integrativă, în timp ce seminariile își propun dezvoltarea abilităților practice, prin metode specifice și operaționalizarea conceptelor teoretice.
- Cunoștințele predate și metodele derivate din teorie sunt în acord cu cerințele Colegiului Psihologilor din România, cu accent pe latura etică și deontologică a profesiei, respectiv respectă cerințele Registrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior și Clasificării Ocupațiilor din România.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	examen	Examen scris	30,00%
10.5 Seminar/laborator	Proiect (conceptualizare de caz)		60,00%
	Oficiu		10%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">• cunoașterea teoriei care fundamentează diferite metode psihoterapeutice a persoanelor cu și fără dizabilități și a familiei acestora;• definirea corectă a conceptelor specifice domeniului;• utilizarea corectă a conceptelor din domeniul psihoterapiei, exemplificarea și operaționalizarea termenilor de specialitate.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

19.04.2018

.....

.....

.....

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

.....

.....